

Az Aquincumi Múzeum kisebb feltárásainak helyszínei és eredményei a 2004. évben

1. Budapest, II. ker., Felhévizi utca 7. (Hrsz.: 14840/3)

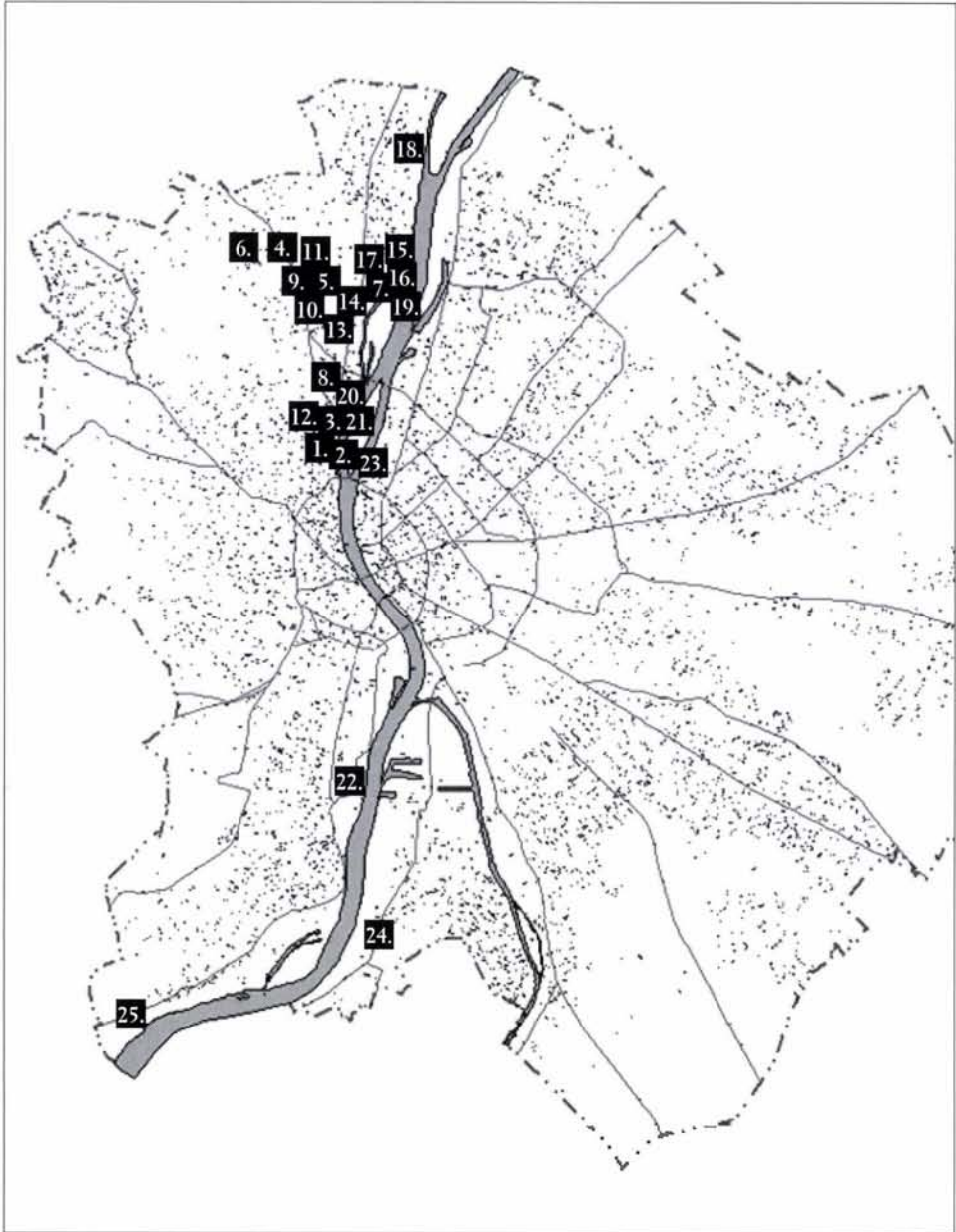
2004. július 12. és szeptember 6. között közel 840 négyzetméter felületen folytattunk megelőző feltárást egy tervezett társasház építése előtt. A lelőhellyel közvetlenül szomszédos Szépvölgyi út 18-22. számú telken 1998-ban végeztünk megelőző feltárást. (KÁRPÁTI 2002) Jelenlegi kutatásunk során elsősorban arra kerestünk választ, hogy a szomszédos telekesoporton feltárt, több épületből álló majorságnak vannak-e további épületei, vagy volt-e mesterségesen kialakított határa a birtok központi részének. A munkálatokat a raszterszerű szelvényrendszerben végeztük.

A Szépvölgyi árok alsó szakaszának délkelet felé kiszélesedő völgyében lévő telken, az árok itteni szakaszában végzett korábbi feltárásokon meghatározott réteget figyeltünk meg. (FACSÁDY 2000; FACSÁDY 2002) A jellegzetes feltöltődési, feltöltési rétegek a következők voltak: 1. az árok kőgörgetes medrére pleisztocén lösz rakódott le. 2.–3. Erre fekete, humuszos, észak-északnyugati lejtésű, jelentős mennyiségű neolitik (DVK) leletanyagot tartalmazó réteg halmozódott az erózió által. 4. A 3. réteg felett vastag, átlag 1–1,5 méter vastagságú leletanyagot nem tartal-

mazó humuszos réteget dokumentáltunk, amelyben több kisebb vízmosás nyomát figyeltük meg. 5. Feljebb ugyancsak jelentős vastagságú humuszos réteget figyeltünk meg, amelynek alsó részén római kori leleteket gyűjtöttünk be, felső részén újkori kerámiatöredékek voltak. 6–7. A rétegsort modern feltöltés és kertiföld zárta.

Az utolsó két réteget kivéve a többi réteget egységesen vágta az, az északnyugat-délkeleti irányú, 15 méter szélességű vízmosás, amely a telek teljes szélességében végig húzódott. A vízmosás 4–4,5 méter mélységbe vágódott be, betöltését teljes egészében kőgörgeteg alkotta. Északi szélén 40 centiméter széles, szárazon rakott kőfal futott, amely a meder feltöltődésekor erőteljesen megrongálódott, így összefüggő vonulatát csak a terület keleti részén dokumentálhattuk. A nyugati szakaszon csekély maradványait azonosíthattuk. A falra rámosódó kőgörgetegben római kerámiát találtunk, de az árok betöltésében újkori kerámia töredékek is voltak.

A feltárás során a középkori majorság további részleteire, esetleg más középkori jelenségre nem bukkantunk. A telek Felhévizi utcai frontján az utcával párhuzamos tengelyű, négy osztófallyal tagolt 19. század végi betöltésű, kőalapozású épület maradványait tártuk fel. A nyugati helyiség alapincézett volt.

1. kép: Az Aquincumi Múzeum kisebb feltárásainak helyszínei

Megfigyeléseink alapján újra csak megerősítést nyert az a feltételezés, hogy az egykor erősen vízjárta völgy északi oldalán, megközelítőleg a mai Folyondár utca vonaláig a Kiscelli-plató felületén neolit telep(ek) húzódtak. Az eróziós római anyag, pedig a 2001-ben feltárt, a régi MMG (Bp. III., Szépvölgyi út 41.) területén található római kori iparnegyed területéről mosódhatott le. A már több telken követhetővé vált jelentős kiterjedésű, a már feltöltődő völgybe vágódó árok, amelynek oldalai kőfállal voltak övezve, jelentős szerepet nyerhet a Szépvölgyi út 41. alatt ismert római kori településsel kapcsolatban, továbbá a középkori Óbudai-Szentjakabfalva közös határvonalának topográfiai meghatározásában.

Kárpáti Zoltán

Irodalom/References:

KÁRPÁTI 2002 – Kárpáti Z.: Árpád-kori majorság Budaujlak területén. *BudRég* 35 (2002) 587–615.

FACSÁDY 2000 – R. Fácásdy A.: Budapest II., Ürömi út 45. – Szépvölgyi út 32. *Aq-füz* 7 (2001) 136.

FACSÁDY 2002 – R. Fácásdy A.: Budapest II., Felhévizi utca 7. – Ürömi utca 31. számú telken végzett feltárás. *Aq-füz* 8 (2002) 136.

2. Budapest, II. ker., Ürömi utca 4–6. (Hrsz.: 14952)

Budaujlak déli határán, az Ürömi utca 4–6. számú telken 2004. május 3. – július 6. között végeztünk megelőző feltárást. Az egyesített telken mélygarázzsal kialakított

lakóházat építenek. A beépítéssel érintett 1558 négyzetméter felület helyett megközelítőleg 600 négyzetméter területet tárhattunk fel a telken lévő erős nyugati irányú szintemelkedés, a 4. számú telken álló ház mögött, a hegybe vágott, II. világháborús, és jelenleg is számon tartott légoltalmi pince, továbbá az egykori telken lévő újkori pincék miatt. A légópince bejáratának vonalában támfalat építettek az újkorban. Tehát az egykori lakóházak és a hegyoldalba vágott 19. századi támfal által határolt terület volt kutatható.

Az újkori beépítés során, a területen erős szintsüllyesztést végeztek, ezáltal a nyugati részen, azaz a támfal előtt a modern feltöltés alatt közvetlenül a kiscelli agyag jelentkezett.

Az utcai frontnál, a természetes lejtés miatt vastag feltöltődési és feltöltési réteget kutattunk, azonban a modern feltöltés alatt az újkori szintmódosítás miatt közvetlenül római kori rétegek bontakoztak ki.

Az újkori topográfia alapján Budaujlaknak nevezett terület déli részének római kori topográfiájára vonatkozóan szórványos adattári, valamint feltárásokból származó adatok állnak rendelkezésünkre. A kutatandó telek környezetében 1995-ben, majd 1996-ban került sor régészeti kutatásra. (FACSÁDY 1996, 1997) A feltárások során vegyes rítusú temető sírjai és sírkertjei, illetve ipartelep maradványai kerültek elő. Ipari tevékenységre, építőanyagként használt téglák gyártására – az előkerült kemencék és a leletanyag alapján – a későrómai korban került sor a területen. A 2000-ben a Zsigmond tér Duna felőli oldalán végeztünk megelőző feltárást, (FACSÁDY–KÁRPÁTI 2001) aminek eredményeképpen – többek között – kora római település földbe ásott házait és kemencéit dokumentáltuk.

Jelen feltárásunk során ismét nyomon követhettük a terület római kori markáns funkcióváltását. Az Ūrömi utca melletti kis területen az egymást vágó objektumok a terület relatív kronológiáját tökéletesen megrajzolták. A római kori „használat” első nyomai a domboldalra húzódó sírok: a terület kezdetben temetőként szolgált. A 21 hamvasztásos rítusú temetkezés mellett 1 esontvázas sír is előfordult. A mellékletek közül egy cikádafibula érdemel külön említést. A temető egyrétegű sírjait kelet felől épületnyomok határolták, a feltárandó területen belül azonban az épület közelebbi meghatározására nem volt mód. Az épületmaradványok mellett, ugyancsak a feltárandó telek keleti részén észak-déli irányú vízvezeték húzódott, amely a sírokat átvágta. A temetkezés megszűnése után a terület ipari funkciót kapott, ennek bizonyítéka egy fazekaskemence. A kör alakú, 180 centiméter átmérőjű kemence körülbelül 60 centiméter magasságig fennmaradt felső részén megfigyelhettük a berakónyílást, s kibontottuk a részben beszakadt rostély maradványát. A rostélyt két, középen felállított, illetve körben az oldalfalba rakott, működés közben kiégett téglasor tartotta. Építéskor több hamvasztásos sírt pusztítottak el. A kemencéből előkerült, 20 ládát megtöltő kerámialeletek alapján megállapíthatók az itt gyártott edénytípusok. Túlégetett, rosszul berakott és sérült kerámia mellett, nagy számban kerültek elő tányérok, talak töredékei, valamint szürke faltenbecher töredékek. Mivel a restaurálás jelenleg is folyik, a típusok elkülönítése egy későbbi feldolgozás feladata. (A kemence leleteinek feldolgozását Szilágyi Magdolna szakdolgozat keretei között végzi.)

A későbbi korszakokból a római temető maradványai között három középkori, il-

letve koraújkori sír került elő. Az újkorban a hegyoldalból kelet-nyugati irányú csatorna vezetett a telek déli részén keresztül, átvágva a korábbi rétegeket.

R. Facsády Annamária – Kárpáti Zoltán

Irodalom/References:

FACSÁDY 1996 – R. Facsády A.: Kutatások a katonai territorium déli részén: Budaújlak a római korban. Aqfűz 2 (1996) 4–21.

FACSÁDY 1997 – R. Facsády A.: Ipari emlékek az aquincumi katonaváros délnyugati részén. Aqfűz 3 (1997) 14–17.

FACSÁDY-KÁRPÁTI 2001 – R. Facsády A. – Kárpáti Z.: Korarómai település és partvédelem maradványai Budaújlak déli részén. Aqfűz 7 (2001) 14–20.

3. Budapest III. ker., Bécsi út 96/b (Hrsz.: 14724/14721/2)

A Budapesti Műszaki Főiskola új oktatási létesítményének helyén 2003. év folyamán végeztünk több hónapos megelőző feltárást. (FACSÁDY 2004)

Az előző évi feltárás során az úgynevezett Bécsi úti római kori temető újabb parcelláját tártuk fel, s megtaláltuk a temető rész nyugati és északi határát. Az építkezéssel veszélyeztetett, megsemmisülő terület teljes feltárása, a Budapesti Műszaki Főiskola ellátását biztosító, használatban lévő gázvezeték, valamint az ehhez szükséges nyomásszabályozó állomás miatt nem vált megvalósíthatóvá. Egyértelmű volt azonban, hogy a temető rész dél felé tovább folytatódik, a vezeték nyomvonalába nyúlva nyolc hamvasztásos

és csontvázas sír részletét dokumentálhattuk. A gázvezeték megszüntetése után, 2004. január 14. – február 11. közötti időszakban került sor a munka folytatására. A kemény téli időjárás miatt részben sátor alatt dolgoztunk, az időközben megkezdett építkezés munkálataival párhuzamosan végeztük el a régészeti feladatokat.

A feltárás második, rövid szakasza nem módosította a temetőparcellával kapcsolatos korábbi ismereteinket. Hamvasztásos és csontvázas rítusú temetkezéseket egyaránt feltártunk, összesen 21 sír került elő. Ezzel a temetőrész feltárt sírjainak száma a korábbi évihez képest 235-re módosult.

A 13 hamvasztásos sír egyike umatemetkezés volt, a csontvázas sírok többsége egyszerű földsír, nagyon rossz megtartású, nemegyszer bolygatott maradványokkal. Két tegulákból összeállított sírra bukkantunk. Vasszőgek, üvegedény töredékek, nyersszínű kerámia korsók, kerámia töredékek, érmek mellett az egyik sírből csonthajtű, csontguzsaly, csontorsó is előkerült. A temetkezések hosszú időt ölelhettek fel, a sírok gyakran vágták egymást.

R. Facsády Annamária

Irodalom/References:

FACSÁDY 2004 – R. Facsády A.: Temetőfeltárás a Bécsi úton. (Excavation at a cemetery in Bécsi road.) *Aqfüz* 10 (2004) 21–29.

4. Budapest, III. ker., Bécsi út 310. (Hrsz.: 20023/13, 20023/22)

Az idei évben régészeti megfigyelés alkalmával ellenőriztük ismét az úgynevezett

Testvérhegyi villa területét, ahol az elmúlt két évben az Aquincum-Brigetio diagonális út újabb részlete került elő 7 darab temetkezésből álló sírsoporttal, a villagazdaság bejárati épületegyüttesével, illetve azonosíthattuk a feltételezett főépület elemeit is. (LÁNG 2003, 95–110; LÁNG 2004, 90–105)

Az említett sírsoport újabb sírja épületalapozás alkalmával került elő. A feltárás során megállapítható volt, hogy az egyszerű földsír házetetőt imitáló, stilizált akroterionokkal díszített szarkofágfedlap takarta, amely egyrészt illeszkedett a fő, diagonális út irányához, másrészt pedig egykorú lehetett a felület délnyugati sarkában most előkerült vékony, észak–déli irányú sóderes úttal, vagy járószinttel. A sír beásási szintje még megfigyelhető volt, betöltésében pedig az eredetileg a szarkofágfedélhez tartozó láda egy saroktöredéke is benne volt (valószínűleg gyermeknek készült szarkofág volt). A másodlagosan felhasznált szarkofágfedéllel letakart földsírban észak–északnyugat – dél–délnyugat irányban, nyújtott testtartásban, háton fekvő férfi váza volt, kezét a medence felett összekulcsolták. (2. kép) Jobb vállán hagymafejes fibula, bal alsó lábszára mellett négy darab éremmel (Kr. u. 4. század első harmada) egy vasveretes kisméretű zacskó, vagy dobozka volt, szintén bal lábfeje mellett pedig vasszög. Térdmagasságban fekete egyfülű korsó, illetve durva soványítású, sötétszürke, kisméretű fazék került elő. Az elhunyt mellé csirke- és disznóhúsból álló halotti áldozati ételt helyeztek. A sír szintje alatt a továbbiakban már csak a természetes eróziós rétegsort dokumentálhattuk.

A valószínűleg fiatalon elhunyt férfi sírja jól illeszkedik az aquincumi villagaz-

2. kép: Későrómai sír a Testvérhegyről (Bp., III. ker., Bécsi út 310.)

daságok 4. századi történetéhez, amikor már a katonaság használja ezeket. A most feltárt sír a temetkezések legkésőbbi horizontját képviseli.

T. Láng Orsolya

Irodalom/References:

LÁNG 2003 – Láng O.: Római kori útrészletek az aquincumi polgárváros municipális territoriumán (az úgynevezett testvérhegyi villa környezete). *AqFüz* 9 (2003) 95–110.

LÁNG 2004 – Láng O.: Újabb adatok az úgynevezett Testvérhegyi villa topográfiai helyzetéhez. (New data on the topographic position of the so-called Testvérhegy villa.) *AqFüz* 10 (2004) 90–105.

5. Budapest, III. ker, Csillaghegyi út (Hrsz.: 19913/6)

2004. szeptember 16. – október 5. között megelőző régészeti feltárást végeztünk a Csillaghegyi úton található, eddig beépítetlen telken, ahová iroda- és raktárpületet terveztek. A speciális, kútalapos technikával épülő háznak sajnos a teljes felületén nem, csak a földmunkával érintett 18 darab alapozási egységben kutathattunk. Az ásás során ezeket az egymással párhuzamosan haladó 9 darab 2×2 méteres és 9 darab 2×3,5 méteres alapozási árkokat tártuk fel.

Az ásást a közvetlenül mellette elhelyezkedő telken (Csillaghegyi út 22. sz.) 2002 telén és 2003 tavaszán folytatott feltárást indokolta, mely során római és őskori telepnyomokat találtak. (LÁNG 2004) Az idén feltárt objektumok nagy része egyértelműen a tavalyi ásás során dokumentált árokszakaszok folytatásának tekinthető.

A vékony humusz réteg gépi eltávolítása után kézi erővel mélyítettük szelvényeinket. A bolygatatlan területen több réteget figyeltünk meg. A humusz alatt szürkésbarna szint következett, ebből csak legújabb kori kerámia került elő. Az alatta húzódo világosbarna, hasonló vastagságú réteg sem tartalmazott régészeti jelenséget. Ez alatt tömör sötétbarna, majd egy sötétbarna murvás szint különült el a narancssárga, sóderes altalaj felett. A terület jól láthatóan északkeleti irányba lejtett. Régészeti objektumot mind a 18 darab feltárt kútalaposásban találtunk, viszont nagyobb sűrűsödést a magasabban fekvő északnyugati területen figyeltünk meg. A feltárt objektumok kivétel nélkül árkok voltak, közel 25 darab árokszakasz került elő, ezek nagy része sűrűn, legtöbbször

3. kép: Árokszakaszok feltja (1–2. szelvény/10–11. obj.) a Bp. III. ker., Csillaghegyi úti ásatáson

egymással párhuzamosan fut észak–déli irányba. (3. kép) Egy esetben kelet–nyugati irányú és azt keresztező keskenyebb árokszakaszokat figyeltünk meg. Az „U” és „V” metszetű árkok nagy része sekély volt, átlagosan 20–50 centiméter, de előfordult 110 centiméter mély objektum is. Szélességük 30–90 centiméter között változott. Egységesen a tömör sötétbarna rétegből indultak, egykorúnak tűnnek, betöltésük egyforma, murvával kevert sötétbarna. Szuperpozíció csak egy esetben fordult elő. Az árkok betöltéséből nagyon kevés, kizárólag római kori kerámiatöredék került elő. A leletanyag szürke szemcsés fazéktöredékekkel és két kis sigillata töredékkel jellemezhető. Néhány szórvány őskori kerámiát is találtunk, de objektum nem kapcsolható hozzájuk.

Az idén feltárt teleprészlet a már említett szomszéd telken feltárt telep folytatásának tekinthető. Itt is, hasonlóan a 2004-es ásatáson megfigyeltekhez, a római kori objektumok kizárólag árkok voltak. A kísérő objektumok hiánya és a feltárt terület nagysága az árkok funkciójának meghatározásához igen kevés adattal szol-

gált, ebben a környező területek régészeti kutatása nyújthatna további segítséget.

Korom Anita

Irodalom/References:

LÁNG 2004 – Láng O.: Budapest, III. ker., Csillaghegyi út 22. (Hrsz.:19910/18-19). Aqfüz 10 (2004) 180.

6. Budapest, III. ker., Csúcshegy-Harsánylejtő (Hrsz.: 20646)

A BTM Aquincumi Múzeuma 2004. első félévében két területen végzett terepbejárást a III. ker., Harsánylejtő utca – Erdőalja utca – Solymárvölgyi út zónájában az ELTE Régészettudományi Intézetének hallgatóival, anyagismeret óra keretei között.

Első alkalommal a III. ker., Harsánylejtő utcát észak felől határoló, jelenleg paragon lévő terület bejárást végeztük el, ahol korábban Lassányi G. és Zsidi P. is tartott már helyszíni szemlét (Budapest

Ingatlanfejlesztő Rt. tulajdona). A munka során délnyugat-északkeleti irányban fésültük át a domboldalt. A terület nyugati része régészeti szempontból negatívnak bizonyult, bár köves foltok kivehetőek voltak a szántásban, leletanyag nem kísérte őket, talán természetes eredetűek. A bejárt területet körülbelül nyugat-keleti irányban átszelő vízmosás környezetében azonban, annak nyugati oldalán, körülbelül 20 méter hosszan és körülbelül 10 méter szélesen római kori házikerámia-töredékek, tegula- és tubusdarabok (nem túl nagy számban) lelőhelyre utalnak. A vízmosás közvetlen parti szakaszát az áthatolhatatlan növényzet (bokrok, cserjék) miatt nem tudtuk bejárni, elképzelhető, hogy a lelőhely lehúzódik a vízérig. A keleti parton is csak a medertől távolabb tudtunk dolgozni, itt azonban már nem figyeltünk meg lelőhelyre utaló nyomokat.

A lelőhely jellege egyelőre nem tisztázható és az sem állapítható meg, hogy milyen kapcsolatban van az innen körülbelül 300 métere északnyugatra, 1996-ban Zsidi P. által feltárt Kr. u. 2. századra keltezhető kelta, falusias teleppel, illetve az alatta előkerült fa-föld konstrukciós objektummal. (ZSIDI 1997, 58–65)

A terepbejárás második részeként a Bécsi út – Solyvár köz – Solyvárvölgyi út – Harsánylejtő közötti szakaszt jártuk be északról dél felé haladva. Az ekkorra már igen magasan álló vetés miatt sajnos csak a terület nyugati szélén, az Aranyhegyi patak partja mentén tudtunk haladni, illetve a 21 582/6 hrsz.-ú tanya földjét tudtuk bejárni. A szemle során ez utóbbi helyen szórvány terra sigillata töredékeket gyűjtöttünk, köves foltok, objektumok jelenlétét azonban nem tapasztaltuk. A bejárt terület többi részén római kori házikerámiát töredékeket gyűjtöttünk,

de a már említett ok miatt csak a földek szélén, így lelőhelyet nem figyeltünk meg. Lehetséges, hogy a töredékek a szántás során kerültek a földterület szélére. Lelelőhelyet tehát nem azonosítottunk, de a szórványként gyűjtött anyag utalhat annak közelségére, így a területet érdemes lesz közvetlenül szántás után újra bejárni.

T. Láng Orsolya

Irodalom/References:

ZSIDI 1997 – Zsidi P.: Az aquincumi municipium territóriumán végzett kutatások. *Aqfűz* 3 (1997) 58–65.

7. Budapest, III. ker., Jégtörő utca vonala (Hrsz.: 19333/2)

2004. március 8. és április 2. között szondázó jellegű feltárást végeztünk a Jégtörő utcában az Auchan áruházalappal kapcsolatos csatornázás során, amely az előző évi Auchan feltárást folytatásának tekinthető. Délről észak felé három szondát nyitottunk az utca keleti oldalán.

A 6×8,5 méter nagyságú nagyjából négyszögletes „G” szondában vastag, salakos, legújabb-kori feltöltés alatt mintegy 102, 5 mAf mélységben értünk el egy barna humuszos történeti réteget. Ebből késő-bronzkori, kelta La Tène D és római kerámia-töredékek kerültek a felszínre. Le felé haladva már fokozatosan csak bronzkori kerámia töredékeket, paticsot, állatcsontot és néhány kőszekőzt találtunk. A szondában feltártunk két kisebb bronzkori beásást (cölöplyukat). Az agyagos, kőzetlisztes altalajt 101,25 mAf körül értük el. A már megásott észak-déli csatornaárokban

történt megfigyelés alapján, a „G” szonda valószínűleg kelet–nyugati irányú természetes mélyedést (patakmeder) érintett.

A 4,3×7,8 méteres „H” szondában a salakos legújabb-kori feltöltés alatt sötétszürke, agyagos réteget, értünk el, tetején még újkori keréknyomokkal, 101,80 mAf mélységben. Régészeti jelenség itt nem került elő.

Az „I” szondát 4,8×3,2 méteres nagyságban, egy még élő közmű miatt, L alakban húztuk. Itt a mélyre nyúló salakos, legújabb-kori feltöltés alatt csak egy sárgásbarna történeti réteg legalját és három sekély, bizonytalan korú beásás nyomát sikerült rögzíteni 103,00 mAf mélységben. Szórványosan római kerámia, patics és egy bronz érem került elő.

A szondázás során tehát, egy új, Dunaparti, valószínűleg természetes mélyedésben fekvő bronzkori telep nyomát sikerült megfigyelnünk, szórványos római és romanizált kelta maradványokkal („G” szonda), valamint szórványos római maradványokat a polgárváros délkeleti előterében („I” szonda).

Lassányi Gábor

8. Budapest, III. ker., Kenyeres utca 15. (Hrsz.: 17350)

Az Excell 15 Kft. megbízásából építkezést megelőző feltárást végeztünk a Kenyeres utca 15. telek területén. A másfél hónapos régészeti munka során többszörsen megújított cölöpszerkezetű építmény maradványaira bukkantunk. A sorokba rendezett, észak–déli irányú cölöpökön álló építménynél három, esetenként négy különböző periódus is megfogható. Az újjáépítések során csak kis mértékben

módosult a cölöpök pozíciója, ezért a cölöplyukak nagyobb foltokként jelentkeztek a felületen. A cölöpszerkezetű építmény megszűnését követően a cölöpök helyét zúzalékkövekkel töltötték fel, szinte bedöngölték. A cölöplyukak az őskorral kevert fekete agyagos rétegen keresztül a sárga altalajba mélyültek. A terület keleti végében hasonló betöltésű falkiszedéseket dokumentáltunk. A cölöplyukak és falkiszedések betöltéséből keltező értékű leletanyag nem került elő, ezért datálásuk bizonytalan.

A cölöplyukak felett Kr. u. 2. századi leletanyaggal kevert sóderes, téglatörmelék-római réteg húzódott, amely az egész telek területét borította. A 2. századi réteg felett a cölöplyukak beásási foltjai még nem jelentkeztek, azok csak a réteg elbontását követően váltak láthatóvá.

A telek északi és déli végében, kelet–nyugati irányú csapadékvíz-elvezető árkokat tártunk fel. A déli árkot egyszerű megújították és kicsivel délebbre helyezték. Az árkok a Kr. u. 4. században elvesztették funkciójukat és betöltötték őket. Az árkokból sárgásbarna mázas kerámia- és *tabula ansata* bélyegű téglatöredékek kerültek elő.

Kirchhof Anita

9. Budapest, III. ker., Kisbojtár utca (Hrsz.: 19910/9)

A szóban forgó telken a BTM a Várkörnyéke Kft. megbízásából 2004. augusztus 4. és szeptember 14. között két részletben megelőző feltárást végzett, amelyet a közelben található bronzkori lelőhelyek indokoltak (Bojtár utca 34., Csillaghegyi út 22.). Ennek során összességében a

4. kép:
Szabályos
félkör alakban
elhelyezkedő
cölöplyukak
foltjai az
alaplárókban

30×16 méteren épülő ingatlan 60 centiméter széles sávalapárkaiban vizsgáltuk át a területet először 90 centiméter, másodszer a beruházó által kijelölt 18 helyen 170 centiméter mélységben. A területet egységes rétegek borították, melyek a mai járószinttől lefelé haladva a következők: humusz 10–20 centiméter mélységig, amely alatt 80–90 centiméter sárgásbarna agyagos, majd 15–20 centiméter vastag sötétbarna réteg húzódtott, fokozatosan sötétülve 15–40 centiméter vastagságban. Ez a réteg tartalmazta a régészeti leletanyag többségét, melyet 140–150 centiméter mélyen nagyjából 10 centiméter vastagságú murvás, kavicsos hordalékréteg követett további objektumfoltokkal, amelyek a murva alatti naranessárga sóderes, kőporos altalajba voltak beásva. A felsőbb szintektől kiindulva objektumszerű foltokat állapítottunk meg csekély őskori morzsalékanyaggal, amelyet a sötétbarna rétegtől kezdődő, újabb objektumfoltok követtek a Dunántúli Vonaldíszes Kultúra kottafejes csoportjának időszakából származó kerámialeletekkel. A murvás réteget átvágvá meglepődve tapasztaltuk

az alapárkok északi felén az egymás mellett, szabályos félkör alakban elhelyezkedő, sötétbarna betöltésű, cölöplyuk nagyságú foltokat. (4. kép) Sajnos leletanyag nem került elő ez utóbbiakból.

Tézer Zita

10. Budapest, III. ker., Kisbojtár utca 17.
(Hrsz.: 19900/14)

A szóban forgó telek megfigyelése és feltárása a telek tulajdonosának, Cserjési Jenőnek megbízásából történt, a munka elvégzését a közelben lévő őskori és római kori lelőhelyek tették indokolttá (III. ker., Bojtár utca 34.: LÁNG–SZILAS 2003).

A kutatások 2004. február 26-án és 27-én, a családi ház épülettömbjének gépi földkitermeléséhez kapcsolódó régészeti megfigyeléssel kezdődtek, melyet Láng Orsolya és Havas Zoltán végeztek el. Ennek során egy 11×11 négyzetméteres, 1,45 méter mély alap kiásása történt meg, melynek bázisszintje a környék feltárásai-
ból is ismert sötétbarna-fekete humuszos

rétegben helyezkedett el. A terület tüköryesése után előkerült foltok (árok, cölöplyukak, gödrök) egy későbbi régészeti feltárás szükségességét igazolták.

E munkálatok 2004. március 3. és 5. között zajlottak le, mely során a kutatás sajnos csak a nyesett szinten jelentkező foltok kibontására szorítkozhatott. Így is mintegy 15 cölöplyuk, 3 gödör és egy kelet-északkelet – nyugat-délnyugat irányú, fél méter széles, 35 centiméter mély, rézsűsen szélesedő falú, enyhén ívelt aljú egyenes vonalú árokszakas (5. kép) kibontását tudtuk elvégezni. Az objektumokból és a sötétbarna humuszból előkerült kevés cseréptöredék a neolitikum és a késő bronzkor időszakára keltezhető.

Az ezt követő építkezés során sajnálatos módon újabb jelentős földkitermelés történt a ház alapterületén, megfosztva minket az esetlegesen a sóderes, és homokos-kavicsos fekébe mélyedő őskori objektumok feltárásának lehetőségétől.

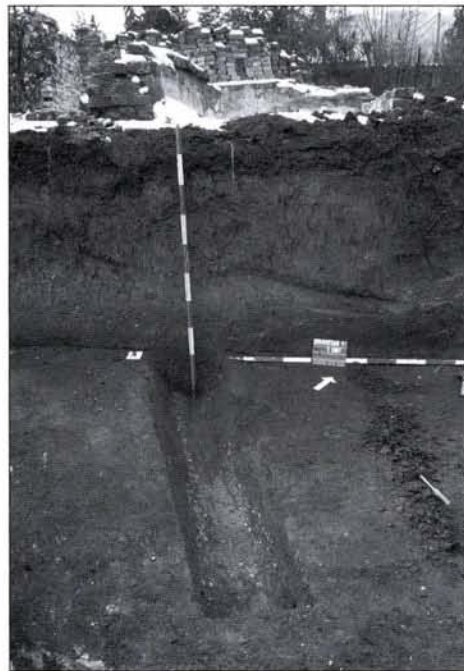
Szilas Gábor

Irodalom/References:

LÁNG–SZILAS 2003 – T. Láng O. – Szilas G.: Római kori maradványok és késő bronzkori településnyomok Kaszásdűlőn. Aqfűz 9 (2003) 111–114.

11. Budapest, III. ker., Kiscsillag utca (Hrsz.: 19910/36)

A BTM Ős- és Népvándorlás kori Osztálya 2004. szeptember 16. és 24. között a Microsolder Kft. megbízásából megelőző feltárást végzett a fent említett telken, amely a Kisbojtár utca és a Csillaghegyi út között található, őskori és római kori

5. kép: Az 1. objektum (árok) metszete és részlete (Bp. III. ker., Kisbojtár utca 17.)

lelőhelyek közelében. A munkálatok során a 21×12 méteren épülő ingatlan 50 centiméter széles sávalapárkaiban vizsgáltuk át a beruházó által kijelölt területet 90 centiméter mélységben. Ennek során a következő rétegsort regisztráltuk: humusz 40–50 centiméter mélységig, amely alatt 10–15 centiméter vastag sötétbarna agyagos réteg húzódott, majd finom átmenettel, 10–15 centiméter vastag feketésbarna színre sötétült. Ezt követte 60–80 centiméter mélységben egy nagyjából 10 centiméter vastagságú murvás, kavicsos hordalékréteg. A murva alatt már a narancssárga köves, néhol szürke, finom homokkal keveredő altalaj jelentkezett. Mindebből arra következtethetünk, hogy az egy utcával feljebb, nyugati irányban, a Testvérhegy felé közelebb eső Kisboj-

tár utcához képest itt jóval sekélyebben található az altalaj. A Kisbojtár utcában, a 19910/9 hrsz.-ú telken végzett ásatáson 170 centiméter mélységben kezdődött a sárga köves, homokos altalaj, szemben a Kiscsillag utcai 80 centiméteres mélységgel. Kevesebb esély látszott arra, hogy értékelhető objektumok nyomaira bukkanunk. Ennek ellenére a leendő épület déli részén a sötétbarna rétegtől kezdődően, egészen az altalajba ásva északnyugat–délkelet irányú, délkeleti sarkán befejeződő, ismeretlen korú árokrendszert lehetett megfigyelni, melynek északnyugati fele az épületen kívül eső részébe futott bele. Leletanyag azonban nem került elő.

Tézer Zita

12. Budapest, III. ker., Kolostor út (Hrsz.: 16395)

2004. május 27. és június 9. között végeztünk régészeti megfigyelést a Kolostor út, Remetehegyi út és Toboz utca közötti szakaszán, ahol a Mélyépszer Kft. kivitelezte egy korábbi gázvezetékét kiváltó, új nyomvonalon haladó vezeték létesítését a Fővárosi Gázművek Rt. megbízásából.

Mivel a gázcsőárok kiásása már a megfigyelésre felkérés előtt teljes hosszon megtörtént, a földmunkák által érintett régészeti rétegek, objektumok dokumentálására csak metszetben volt lehetőség. Az 1,20 méter névleges mélységű, de helyenként az 1,60 métert is elérő munkagödör metszetei ugyan hosszú szakaszon korábbi közművek árkaiknak a betöltését mutatták, mégis, a Kolostor út 10. bejáratától északra, egészen a Remetehegyi útig, mintegy 100 méter hosszan volt római réteg nyomon követhető a keleti met-

szetben. Szórvány leleteket is ugyanezen a szakaszon gyűjthettünk a meddőről, a leletanyag nagyobb része kisméretű, több esetben másodlagosan égett tegula és imbrex töredékekből, továbbá terrazzo és habares darabokból és néhány jellegtelen házikerámiából áll.

A keleti metszetben a Kolostor út 10. számú telek északi határától 12 méter hosszan dokumentálhattuk egy észak–déli irányú vert vályogfalat, amely a Kolostor út 12. bejáratánál csatlakozik egy agyagos kötőanyagú, mészkőből rakott, szintén észak–déli falhoz. Az utóbbi falhoz a Kolostor út 12. bejáratától északra keletről köt be egy 60 centiméter széles, azonos szerkezetű, de mélyebbre alapozott fal. Mivel ezen a ponton az észak–déli fal már a gépi földmunka vonalába esett, azt kimarkolták, így vált a metszetben láthatóvá a fal keleti oldalán lévő kis méretű (maximum 2,5 méter) terrazzós helyiség beltére, ami 40 centiméter vastagon szenes, égett épülettörmelékkel töltődött fel. A kelet-nyugati fal északi, helyiség felőli oldalán 50 centiméter magasan maradt fenn a téglaporról, téglazúzalékkal kevert anyagú, festetlen vakolat. A helyiség északi falát korábbi bolygatások megsemmisítették, helyére csak következtetni lehet. A dokumentált falakat kívülről és alulról agyaggal szigetelték. A Kolostor út 12. számú telek északi határától északra már csak a terrazzós helyiséget is kitöltő égett épülettörmelék szétplanírozása volt hosszú szakaszon követhető.

A most megismert épületrészlet jelentőségét az adja, hogy a korábbi szórványos adatokból (ArchÉrt 1, (1868–69), 34.) feltételezhető, de eddig ismeretlen római villa lokalizálása vált lehetővé.

Havas Zoltán

6. kép: Budapest, III. ker., Kunigunda útja 38–40., a feltárás helyszíne

13. Budapest, III. ker., Kunigunda útja 38–40. (Hrsz.:18763/6, 18764/5)

2004. június és július hónapban végeztünk próbafeltárást, majd megelőző feltárást a Ware-House Kft. megbízásából, mivel a területen a beruházó egy 6 lakásos alapincézett családi ház építését tervezte. A terület közelében az elmúlt években Kr. u. 2. századi romanizált bennszülött temetőrészlet (LASSÁNYI 2002; LASSÁNYI 2004) és egy Severus-kori villagazdaság részlete és temetője (ZSIDI 1998) került elő.

Először két hetes próbafeltárás során a felszíntől számított 0,8–1,1 méteres újkori feltöltött réteg után, már tisztán római leletanyagot tartalmazó barna termett talajréteget találtunk (103,3 mAf-tól). A sötétbarna 102,70 mAf mélységben értük a szubhumuszt képező, sárgás-fehér agyagos, geológiai korú üledékréteget. A szubhumuszban élesen kirajzolódtak a sötétbarna-fekete betöltésű beásások. Az objektumok sűrűsége miatt a tervezett épület teljes vonalában szükségessé vált a megelőző feltárás.

A munka második ütemében gépi és kézi erővel a teljes felületen eltávolítottuk a humuszréteget, és az így kapott mintegy 28×20 méter felületen a következő megfigyeléseket tettük:

A terület középső részén sekély (0,3–0,4 méter mély) nagyjából 8×10 méteres, ovális sötétbarna-fekete betöltésű beásást bontottunk ki. Ettől keletre egy másik hasonló beásás kezdődött, túlnyúlva a feltárás területén. A két nagy objektumból, jelentős mennyiségű, római kerámia (Kr. u. 2.-3. század), terra sigillata, római érem és némi állatesont, valamint jelentős mennyiségű római tegula, vakolattöredék, habarcsdarab és egy palmettás mészkőfaragvány töredék került elő. (6. kép) A két nagy beásás között valamivel korábbi 0,8 méter széles, római kori, kelet–nyugati árok volt megfigyelhető. A terület nyugati részén feltárt cölöplyukak legalább egy nagyobb építményre utalnak. Az alapozás északkeleti részén egy mintegy 3 méteres ovális beásás bontását kezdtük meg, de a feltörő talajvíz miatt ezzel 0,5 méter mélység után felhagytunk. Ez az objek-

tum minden valószínűség szerint római kút, amelyet azonban a tervezett épület nem pusztít el, ezért hogy az aránytalan költségnövekedést elkerüljük, az objektum visszatöltése és megőrzése mellett döntöttünk.

A megelőző feltárás után a következő előzetes megállapításokat tehetjük a területtel kapcsolatban:

A Kunigunda útja 38–40. szám alatt feltárt régészeti jelenségek valószínűleg víz-elvezetést szolgáló római gödrök és árkok, amelyek közvetlen közelében azonban már egy vagy több cölöpszerkezetes építmény állt. A beásások betöltése és feltöltődése már a római korban befejeződött, és ez részben egy komolyabb kőépítmény bontásából származó építési törmelékkel történt.

A területről származó topográfiai ismeretek alapján (ZSIDI 2002, 103–106) a feltárt objektumok valószínűleg közeli villagazdaság gazdasági részéhez tartoztak, ahol a főépület átalakításakor vagy bontásakor keletkezett építési törmeléklet is deponáltak.

Lassányi Gábor

Irodalom/References:

LASSÁNYI 2002 – Lassányi G.: Feltárások az aquincumi municipium közelében. *Aqfűz* 8 (2002) 59–66.

LASSÁNYI 2004 – Lassányi G.: Bennezüllött temetőrészlet Aquincum polgárváros területén. *BudRég* 38 (2004) 287–299.

ZSIDI 1998 – Zsidi P.: Római kori villagazdaság részlete az aquincumi katonaváros és polgárváros között. *Aqfűz* 5 (1998) 99–108.

ZSIDI 2002 – Zsidi P.: Aquincum polgárvárosa. Budapest, 2002

14. Budapest, III. ker., Kunigunda útja 49. (Hrsz.: 19706/1)

2004. október 26. és november 15. között próbafeltárást végeztünk a Főtáv Komfort Rt. megbízásából az épülő gázfogadó állomás tervezett helyén.

A terület az aquincumi polgárvárostól délnyugtra fekszik a nyugati városfal vonalától mintegy 250 méterre. Innen északra Nagy Lajos tárt fel egy a késő-Flavius kortól a 140-es évekig működő fazekastelepet (NAGY 1942, 629–630; ZSIDI 2002, 99) a tavalyi évben pedig a Huszti úton kerültek elő szórványos római maradványok. (LÁNG 2004)

A feltárás során két, észak-déli kutatóárkot nyitottunk az épület tervezett alapozásának északi és déli részén. Az 1. szonda 20×4 méteres, a 2. szonda 24×4 méteres méretű volt. Először gépi erővel kibontottuk a területet fedő mintegy 1,2 méter mély, kevert salakos újkori feltöltést. Ez alatt elértük a sötétbarna humuszos termett talajréteget, amely minimális mennyiségű újkori és római kerámiát tartalmazott.

A humusz réteg alatt az 1. szondában párhuzamos, 0,2 méter széles, egymástól szabályos 1,2–1,3 méter távolságra, hosszúkas észak-déli irányú beásásokat figyeltünk meg. A kilenc szabályos 0,2 méter mély beásás talán egy ismeretlen korú épület gerendavázának lenyomata lehet, de nem kizárt, hogy valamilyen mezőgazdasági tevékenységtől származik. Egyikből néhány római kerámiatöredék került elő. A beásások szintje alatti humuszos réteg már a sárga altalajig nem tartalmazott leletanyagot.

A 2. szondában sötétbarna humuszos talajrétegben murvás elválás volt megfigyelhető, amely szintről köves betöltésű

0,6 méter széles észak–déli irányú árkot és egy további kerek beását figyeltünk meg. A sötétbarna humuszból, apró, kézzel formált kerámia töredékek kerültek elő.

A szórványosan előkerült őskori és római leletanyag indokoltá teszi a terület régészeti védettségenek fenntartását.

Lassányi Gábor – Pásztókai Szeőke Judit

Irodalom/References:

LÁNG 2004 – T. Láng O.: Római kori beépítettség kutatása az aquincumi polgárváros déli városfalán kívül. *Aqfűz* 10 (2004) 57–60.

NAGY 1942 – Nagy L.: Gazdasági élet. Budapest története. In: (szerk: Szendy K.) Budapest 1942, 569–650.

ZSIDI 2002 – Zsidi P.: Aquincum polgárvárosa. Budapest, 2002.

15. Budapest, III. ker., Nánási út 5–7. (Hrsz.: 23779/8)

A Római part egyre intenzívebbé váló lakópark-építkezései során nyílt lehetőségünk körülbelül 600 négyzetméter terület feltárára az aquincumi polgárvárostól északkeletre, a Duna partján. A telek közvetlen környezetében, 2003-ban római kori temetőrészletet tártunk fel, így ennek folytatását, illetve esetleg a limes út, Őrtony előkerülést vártuk. (T. LÁNG 2004, 82–89)

A feltáró munka során kiderült, hogy az újkorban végzett erőteljes tereprendezés és számos bolygatás (vezetékek, aknák, épületalapok) következtében az igen vékony (40 centiméter) sötétebb

barna humuszos feltöltés alatt már a sárga, homokos altalaj következett. Az előkerült jelenségek csak elszíneződések és beásások formájában maradtak ránk: az újkori feltöltés alatt közvetlenül északkelet–délnyugati irányú, párhuzamos, 20-25 centiméter széles művelési nyomok (?) kerültek elő, ezek szántásnyomként értékelhetők. A belőlük előkerült, igen szegényes leletanyag nem teszi lehetővé pontos keltezésüket. Alattuk összesen 4 darab római korra keltezhető árkot tártunk fel, amelyek közül kettő párhuzamos, kelet–nyugati irányú, V keresztmetszetű volt (a délebbit egyszer meg is újították, illetve közel azonos nyomvonalon újra kiásták) betöltésükből római építési anyag és állatsont került elő. (7. kép) Mélységük 1-1,5 méter között változott. Egy teknős aljú, észak–déli árok szintén a római korra keltezhető, ebből a fentiekkel azonos leletanyagot dokumentáltunk. A kelet–nyugati árok valószínűleg egykorúak, viszonyuk az észak–déli irányú árokkal azonban – a rétegsorok újkori elplanírozása miatt – nem volt megállapítható.

Ezen a területszakaszon az úgynevezett Pók utcai temető már nem folytatódott, illetve út nyomait sem regisztráltuk. Valószínű, hogy a római korban a terület a térség vízelvezetésében, illetve víztelepítésben játszott szerepet, és a közelben talán ipar-mezőgazdasági funkcióval is számolhatunk.

T. Láng Orsolya

Irodalom/References:

T. LÁNG 2004 – T. Láng O.: Római kori temetőrészlet az aquincumi polgárváros északkeleti szomszédságában. *Aqfűz* 10 (2003) 82–89.

16. Budapest, III. ker., Pók utca (Hrsz.: 23229/1)

A BTM Aquincumi Múzeum a Fővárosi Önkormányzat megbízásából az idei évben megkezdte az úgynevezett „Aquincumi híd és kapcsolódó úthálózata” tervezéséhez szükséges örökségvédelmi hatástanulmányt előkészítő régészeti fel-tárásokat.

A Szentendrei úttól keletre eső terület-re tervezett útszakaszhoz, amely közvetlen közelről érintené az aquincumi polgárváros északi szegélyét, több lehajtó is tartozik majd. Ezek egyikén, a Pók utca 23229/1 hrsz. telken nyílt lehetőség a szondázó jellegű kutatásra, amely jövő év márciusában folytatódik. A terület az aquincumi polgárváros északi kapujától körülbelül 100–110 méterre keletre található. Közvetlen környezetében két alkalommal folyt régészeti kutatás: 1946–47-ben Szilágyi J. ugyanezen területen három kisebb, hosszúság alaprajzú épületet talált (raktár-helyiségek?) útrészlettel, illetve az északi városfal egy kisebb szakaszát. (SZILÁGYI

1950, 311–312) A területtől északkeletre (Pók utca – Péter utca sarka) 1984-ben Zsidi P. az északi városfalat kísérő vízesár-kot és útfeületet regisztrált. (ZSIDI 1984, 472)

A fentiek ismeretében kutatóárkunkat észak-déli irányban húztuk az Aranyhegyi pataktól a Pók utca vonaláig. Bár a kutatás még nem fejeződött be, az előkerült emlékek periodizációja és topográfiai helyzete részben már most meghatározható.

Az igen vastag (2,5 méter) újkori feltöltés alatt, amely valószínűleg Szilágyi J. kutatásait követően, 1947-től került a területre, árvízvédelmi célból, már az erősen lepusztított római rétegeket találtuk. A feltöltés, amelyből római kori oszlopbázis került elő, jól mutatja az akkori terepviszonyokat. A patakparti terület erősen lejtett mind déli, mind pedig keleti irányba. A töltés alatt az árok teljes hosszában (21,6 méter) egy észak–déli irányú, 60 centiméter széles, habarcsba rakott kőfal vonult végig, leágazás nélkül. A fal erősen megdőlt – helyenként ki is borult – kelet felé, már a római korban is létező erős keleti

7. kép: Római kori árkok és későbbi mezőgazdasági művelés nyomai (Bp., III. ker., Nánási út 5–7.)

8. kép: Észak–déli irányú fal és omladék (Bp., III. ker., Pók utca)

irányú lejtés miatt. (8. kép) Omladékait a fal mindkét oldalán megtaláltuk. A feltárás során megállapítható volt, hogy a falvonalat egy épület – amely valószínűleg a Szilágyi-féle hosszúkás alaprajzú épületek egyike – nyugati zárófala: két oldalán más-más rétegsort dokumentáltunk. Árkunk az északi városfal vonalát nem érte el, de annak közvetlen közelében haladt.

A fal nyugati oldalán, a legújabb kori feltöltés alatt további – továbbra is újkori – délnyugat–északkeleti, illetve egy kelet–nyugati árok bolygatta a római rétegsorokat. Ezek alatt, az árok szinte teljes hosszában két rétegben elplanírozott római kori kevert, habarcsos, épülettörmelések szintek jelentek: ezekből vörös sávós freskótöredékek mellett nagy mennyiségű kerámiaanyag is származik. Alattuk a fal leomlott omladékát regisztráltuk, majd ez alatt vastag homokréteg mutatkozott, felületén észak–déli irányú, a fallal párhuzamos keréknyomvonalat jelezte, hogy ezt a szintet útfelületként használták. Felületét vékony rétegű kavicsozással

egyszer meg is újították. A homokréteg jelenléte egyelőre nem tisztázott, de a geológiai szakvélemény szerint nem természetes úton került a területre.

Az útfelületként használt réteget egyelőre csak a felület déli részén volt alkalomunk elbontani: alatta vékony, feketésbarna szint jelentkezett, erős lejtéssel kelet felé: ebből állatsontok kerültek elő. Ez alatt ismét homokréteg jelentkezett, majd alatta elértük a polgárvárosban már több helyen dokumentált fekete, tömör réteget. Ebből – az innen körülbelül 100 méterre délre, a romkertben feltárt „Peristyl-udvaros ház” 58., 62., és 64. helyiségeinek fekete, beiszapolódott rétegéhez hasonlóan és ugyanabban a mélységben – a szonda kis alapterületéhez képest itt is nagy mennyiségű állatsont került elő. A feltörő víz miatt itt az idén tovább már nem mélyíthettünk.

A fal keleti oldalán, azaz az épület belsőjében, az újkori töltés alatt fekete mészpattyes, még újkori szintet találtunk, majd alatta már a fal nagy mennyiségű, kidőlt

kőomladéka került elő. Az omladék, amely a teljes felületen végighúzódott észak-déli irányban, és igen vastagnak bizonyult, alatta három, színben kissé eltérő szürke színű homokréteg látszott, amelyet csak a felület déli részén, szondában sikerült megkutatni.

Az épület funkciójára vonatkozóan egyelőre nem sikerült adatokat nyernünk, az azonban már most látszik, hogy nagyméretű, forgalmas környezetű épületrészlettel kell számolni az északi városfal közvetlen szomszédságában.

T. Láng Orsolya

Irodalom/References:

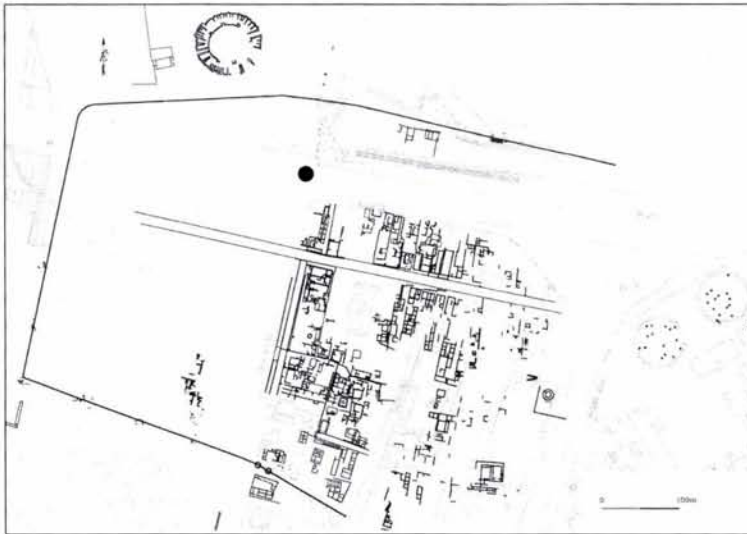
SZILÁGYI 1950 – Szilágyi J.: Jelentés a Fővárosi Ókortörténeti (Aquincumi) Múzeum kutatásairól és szerzeményeiről az 1945–1948. évek folyamán. *BudRég* 15 (1950) 303–331.

ZSIDI 1984 – Zsidi P.: III. Pók-Péter u. *BudRég* 25 (1984) 472, nr.83.

17. Budapest, III. ker., Szentendrei út (Hrsz.: 193210)

A BTM Aquincumi Múzeuma 2004. szeptember 15-én értesült arról, hogy a III. Szentendrei úton, az esztergomi vasúti töltés alatt, a Szentendre felé vezető oldal középső sávjában vízcsőtorés miatt a Vízművek 3,2×3,9 méter alapterületen felbontotta az útburkolatot és az itt húzódó főnyomócső nyomvonalára ásott rá. A terület az aquincumi polgárváros északnyugati részén található, (9. kép) közvetlen környezetében az M11 út (Szentendrei út) szélesítése kapcsán, 1979-ben folyt kutatás. Akkor a feltárás során itt is folyamatos városi beépítettség (út, épületek, tabernak, vízvezeték-pillérsor maradványai stb.) dokumentáltak. (PÓCZY 2003, 145, 148–149)

A földmunka jellegéből adódóan bontásokra nem, csak dokumentálásra nyílt lehetőségünk. A körülbelül 13 négyzetméter alapterületű gödörben régészeti jelenségek csak a déli és nyugati metszetében látszóttak (a nedves talaj és a szivárgó víz nehezítette a megfigyelést). Itt az újkori útalap

9. kép: A leletmentés helyszíne az aquincumi polgárváros északi részén (Bp. III., ker., Szentendrei út)

alatt tető- és falomladékot figyeltünk meg, alatta terrazzopadló körülbelül 10 centiméteres sávját, majd alatta masszív habarcsba rakott, észak–déli irányú kőfalat újabb terrazzopadló-részlettel, illetve faszén és vízkőkiválásos nyomokkal. A fal földbe rakott alapozása is megfigyelhető volt. Ez alatt a már a polgárváros több területén regisztrált fekete agyagos réteg mutatkozott.

A metszetben megfigyeltek alapján az egykor beásott cső nyomvonala a római kori épület észak–déli főfalát épp, hogy érintette, illetve elvágta. A vízkőmaradványok talán a vízvezeték közelségéből adódnak, talán egy taberna egyik fala került most elő.

A dokumentálás, illetve a szórványként gyűjtött leletanyag (terra sigillata, házi-kerámia-darabok) felszedése után a területen megindult a cső cseréje és az árok visszatemetése után a forgalmi rendet is visszaállították.

T. Láng Orsolya

Irodalom/References:

PÓCZY 2003 – Póczy K.: Wasserver- und Entsorgung Gebäude des Stadtzentrums. Forschungen in Aquincum 1969–2002. (ed. Zsidi P.) In: Budapest 2003, 145, 148–149.

18. Budapest, III. ker., Szentendrei út 407. (Hrsz.: 64 053/4)

A BTM Aquincumi Múzeuma 2004. augusztus 4. és 8. között végezte el a Colorimage Kft. megbízásából egy meglévő épület sávalapos bővítéséhez kapcsolódó megelőző régészeti feltárást. A telek az aquincumi polgárvárostól északi irányban

található, nem messze a Békásmegyerve lokalizált *vicus Vindonianus* területétől. Nyilvántartásunk szerint a terület közvetlen közelében korábban római kori telepnyomok és sírok kerültek elő. A feltárás során a várakozásokkal ellentétben római kori objektumokat, leleteket még szórványként sem regisztráltunk: az újkori rétegsorok alatt, a mai szinttől 60 centiméterre feketésbarna, tömört szint következett, amelyben több ponton, szórványosan őskori kerámiatöredékek (rézkor, középső bronzkor) paticsdarabok, illetve szövőszéknehezék került elő. Ez a szint már az alapozás szintje volt (–80 centiméter). Ez alatt már a sárga, agyagos altalaj mutatkozott, amelyet egy ponton beruházói engedéllyel mélyítettünk le. A rétegsort dokumentáltunk, geodéziai felmérés készült.

A területen tehát római kori emlékeket nem találtunk, az előkerült szórványos leletanyag helyzete alapján viszont többperiódusú őskori telepet várhat a további kutatás.

T. Láng Orsolya

19. Budapest, III. ker., Záhony utca 7. (Hrsz.: 19343/6, 19332/2)

2004. április 21. és május 11. között próbafeltárást végeztünk a Graphisoft Rt. megbízásából, ahol új étterem és irodaház épül. A tervezett épületek helyén 2-2 szondát nyitottunk. A Graphisoft parkban az előző években már számos feltárás folyt, amelyek során középső rézkori és római kori temető valamint árvízvédelmi építmények kerültek napvilágra. (ZSIDI 1997, 1998, 1999, 2001; ENDRÓDI 2001; ZSIDI–REMÉNYI 2003)

A keleti étteremépület alatt nyitott két kelet–nyugati irányú szondát az 1. szondát [27×3 méter] és a 3. szondát [17×3 méter]) két felé osztotta egy észak–dél irányú közmű. Az 1. szonda nyugati részén 99,30 mAf mélységig gázgyári salakos réteget találtunk egészen az erősen szennyezett altalajig. A Dunához közelebbi keleti végében a sárga agyagos feltöltést találtunk 102,2 mAf mélységig, amely valószínűleg árvízvédelmi töltéshez tartozott. Alatta sárga kőzetlisztes, agyagos altalajt találtunk. A 3. szondában, északabbra 100,10 mAf mélységben a salak alatt barnás-sárga erősen szennyezett humuszos, agyagos réteget találtunk.

A „G” jelű tervezett irodaház alatt nyitottuk a 2. és a 4. szondát, nagyjából kelet–nyugati irányban. A keletrebbi, 2. szondában (15×5 méter), ahol közműárkok és betonfal alapozások nem bolygatták meg mélyebben 104 mAf mélységben barna humuszos rétegsort értünk el, amely néhol sárga hordalékréteggel váltakozott. A metsztfalon néhány ponton három humuszképződési réteg volt megfigyelhető. Alatta 103,40 mAf mélységben már finoman rétegződött homokos altalajt találtunk. Az egyik modern csatornaárok humuszos visszatöltésében egy terra sigillata csészére bukkantunk. A 4. szondában (18×5 méter) a salakréteg alatt csak a humuszos altalajt értük el 103,20 mAf mélységben.

Összefoglalóan elmondhatjuk, hogy a vizsgált szondákban az újkori bolygatás nagy mélységig megsemmisítette a történeti rétegeket.

2004. október 3–5-ig régészeti megfigyeléssel csatornázási munkák folytak a fenti területen. A bejárati résztől a D jelű épülő irodaház felé a nyugati kerítéssel párhuzamosan futó délnyugat-északkelet

irányú, nagyjából 6 méter szélesen megnyitott terület talajrétegei meglehetősen bolygatottak voltak. A földrétegeket számos helyen 4–5 méter mélységig átvágták az egykori Gázgyár létesítményeinek alapozásai. A mai talajszinttől mintegy 1,8 méter mélységben lehumuszolt és megnyesett felületen 3 római sírt találtunk.

Az 1. számú hamvasztásos sír égett kerámia darabokat és számos apró, saruk talpalásához használt vasszőget tartalmazott. A 2. számú csontvázas, koporsós temetkezéséhez, egy bronzérem (Kr. u. 2.-3. század) tartozott. A 3. számú csontvázas sírt közmű vágta el hosszanti irányban, így csak a váz felét találtuk meg. Mindhárom temetkezés már a sárga homokos altalajból került elő. A környezet topográfájának ismeretében kijelenthetjük, hogy a temetkezések erősen pusztított felszíni kiemelkedésen helyezkedhettek el.

Lassányi Gábor

Irodalom/References:

- ENDRŐDI 2001 – Endrődi A.: Korabronzkori sírok Aquincum közelében. Aqfűz 7 (2001) 85–88.
ZSIDI 1997 – Zsidi P.: Szondázó jellegű kutatás az aquincumi polgárvárostól délkeletre. Aqfűz 3 (1997) 54–57.
ZSIDI 1998 – Zsidi P.: Bp., III. ker., Gázgyár. Aqfűz 4 (1998) 91–92.
ZSIDI 1999 – Zsidi P.: A római kori partépítés nyomai a Duna polgárvárosi szakaszán. Aqfűz 5 (1999) 84–94.
ZSIDI 2001 – Zsidi P.: Kutatások az aquincumi polgárvárostól keletre lévő területen. Aqfűz 7 (2001) 76–84.
ZSIDI–REMÉNYI 2003 – Zsidi P. – Reményi L.: Duna-parti út részlete és őskori

maradványok a polgárvárostól délre. Aqfüz 9 (2003) 86.

20. Budapest, III. ker., Zápor utca 12/b (Hrsz.: 17506)

A Propszt Kft. megbízása alapján a tavalyi évben megkutatott Tímár utca 25. – Zápor utca 12/A melletti Zápor utca 12/B telken 2004. októberében megelőző feltárást folytattunk. A szomszédos telek feltárásának eredményei alapján csak a liftakna kutatása vált szükségessé. Az akna déli felében római kori kút jelentkezett, amelynek kávája megközelítette az öt római láb szélességet. A kutat teljes mélységben nem nyílt lehetőségünk feltárni, azonban az építkezéssel csak elfedték és nem semmisült meg teljesen, későbbi feltárása még lehetséges.

A kút, még a római kor folyamán, természetes eredetű kiscelli agyaggal töltődött fel, amelyet római kori beásással bolygattak meg. Ehhez a beásáshoz tartozhatott az a 240 centiméter átmérőjű íves objektum, amelyet kívülről egy római láb hosszúságú agyagtéglákkal fedték illetve erősítettek meg. Keltező értékű leletanyag sem a kút betöltéséből, sem a későbbi kerék objektumból, illetve annak beásásából, apróbb csont- és téglatörmeléseken kívül, nem került elő.

Kirchhof Anita

21. Budapest, III. ker., Zápor utca 25. (Hrsz.: 17410)

A Zápor utca 25. telken, 2004. május–júniusban, a Neo-Bau 2000 Kft. megbízásából megelőző feltárást végeztünk. A

szomszédos, Selmeci utca 17. – Zápor utca 23. telken előkerült későrómai sírok alapján, a temető folytatására számítottunk. Az épület alapozási síkjával csak a téglatörmelékkel kevert, enyhén sóderes felület tetejét bolygatták meg, ezért mélyebben nem nyílt lehetőségünk megkutatni a területet. A járósíntként azonosítható, a telek egész területét borító réteg, a szomszédos területeken is megfigyelhető volt és valószínűsíthető, hogy ugyanerre az enyhén sóderes, rétegre bukkantunk a közeli Kenyeres utca 15. telek területén is.

Kirchhof Anita

22. Budapest, XI. ker., Vegyész utca 17–25. (Hrsz.: 43590/3)

2004. június 21 és július 2 között próba-feltárást végeztünk Albertfalván, a Vegyész utca 17. szám alatt, a Mizo Rt. telephelyének udvarán. Az említett cég új, 30×55 méter alapterületű hűtőépület felhúzását tervezte. A szondázó ásatás célja annak megállapítása volt, hogy a beépítésre szánt területen milyen mélységben húzódnak a régészeti kultúrrétegek. Ez a mélység szolgál ugyanis alapul a tervezett épület alapozási síkjának meghatározásánál.

A szóban forgó terület az albertfalvi római auxiliáris tábortól mintegy 300 méterrel északnyugatra húzódik, szűkebb környezetéből, a Hunyadi János út mellől és a JET benzinkút területéről korábbi ásatások során a *vicus* telepobjektumai kerültek elő.

A tervezett hűtőház helyén egy 23 méter hosszú és 8 méter széles észak–déli (2. számú árok) illetve egy 15 méter hosszú

és 9,5 méter széles kelet–nyugati árkot (3. számú árok) jelöltünk ki. Az 1. számmal jelölt ároknak a Beruházó által a Múzeum megfigyelése mellett kiszedett gáztartály téglalap alakú árkat neveztek el.

Mindhárom árokban a 2,5 méter vastag modernkori építési törmelékes feltöltés eltávolítása után homogén, zöldesszürke homokos-iszapos felület jelentkezett. A 10 munkanap nem lett volna elegendő ezen felületek teljes feltárására, ezért az árkokban kisebb belső szondákat jelöltünk ki és a mélyülést ezekben folytattuk. Az 1. árokban eleve erre voltunk kényszerülve, mivel az aljának nagy részét egy a korábbi tartály számára kialakított 60 centiméter vastag betonágy fedte. A megmaradt részen mélyített szondában semmilyen régészeti jelenséget nem észleltünk.

A 2. árokban elsőként húzott rövidebb keletnyugati szonda metsztfalában halvány rétegződés volt megfigyelhető (leletek nélkül). Csak a hosszabb észak–déli irányú szonda megnyitása és mélyítése során vált egyértelművé, hogy a 30–40 centiméter vastag zöldesszürke iszapos-homokos feltöltés alatt római római leleteket tartalmazó réteg húzódik (mélység: 99.70 mBf). A halványan elkülönülő rétegződésben objektumot nem lehetett megfigyelni. Hasonló megfigyelést tettünk a 3. árok keleti végében húzott észak–déli szondájában is.

A megfigyelések alapján feltételezhetjük, hogy a római korban ez a terület az albertfalvi katonai tábor körül kialakult település (*vicus*) már kevésbé lakott, mélyebben fekvő zónájához tartozhatott, amely a római korban jobban ki volt téve az áradásnak. A megfigyelt rétegek is inkább csak az áradások által szétterített hordalékrétegnek tarthatók, melyeket a római kor utáni századok további áradásai

egy homogén, homokos-iszapos réteggel fedtek be.

Vámos Péter – Beszédes József

23. Budapest, XIII. ker., Margitsziget (Hrsz.: 23.800/3)

1995-ben indult újra Írásné Melis Katalin vezetésével a domonkos apácakolostor régészeti kutatása és helyreállítása Budapest Főváros Önkormányzatának megbízásából. Már a korábbi évek kutatásai során is került elő a területről szórványos bronzkori és kelta leletanyag.

A 2004. évi ásatás alkalmával a késő La Tène korra datálható objektumot is sikerült feltárni. A hulladékgödör a kolostor mellé épült királyi udvarház északnyugati sarkánál, az épületen kívül került elő. A gödör leletanyaga rendkívül gazdag, a nagymennyiségű, házfal maradványainak tekinthető vesszőlenyomatos patics mellett változatos, a Kr. e. I. századra keltezhető kerámiaanyag volt benne. A kerámiaanyagot elsősorban a grafitos – fésűs agyagedények, nagyméretű fazekak és La Tène D típusú tálak képviselik.

Kovács Eszter – Maráz Borbála

24. Budapest, XXI. ker., II. Rákóczi Ferenc utca és Vas Gereben utca (Hrsz.: 210146/151)

A Csepel-sziget nyugati partjáról, az M0 autópályán átszelő hídfejtől a volt Csepel művek, illetve a szabad kikötők területéig számos régészeti lelőhely ismert. (ENDRÓDI–GYULAI 1998–2000; ENDRÓDI–HORVÁTH 2002) Több

önálló lelőhely mellett, a Duna-part és a II. Rákóczi Ferenc út közötti területen, nyomon követhető többek között, a kora bronzkori harangedényes kultúra csepeli telepének és temetőjének lányszerű vonulata. A telepjelenségek általában közvetlenül a vízparton, míg a temetkezések az eddigi megfigyelések szerint a parttól 200–500 méter távolságra kerülnek elő. (KALICZ-SCHREIBER 1997; ENDRŐDI-HORVÁTH-KOVÁCS 2002) Mindezek alapján a Duna egykori árteréhez tartozó területen az üzletközpont építését megelőzően a TESCO-GLOBAL Áruházak Rt. megbízásából 2004. június 28. és augusztus 19. között próbafeltárást végeztünk, amelynek során összességében körülbelül 2500 négyzetméter területet kutattunk át.

Az áruház tervezett területén összesen hat kutatófelületet nyitottunk. A felületek helyének kijelölését a területen húzódó közművek, a még fennálló építmények és a magas fák elhelyezkedése határozta meg. Nagyobb kutatófelületek megnyitására csak a tervek szerint sávalapozással készülő épület keleti homlokfalánál nyílt lehetőség (I. felület: 10×46 méter, IV. felület: 10×36 méter). Mindkét felületen kizárólag legújabb korinak meghatározható objektumok kerültek elő, továbbá helyenként kelet–nyugati irányú szántásnyomok jelentkeztek, amelyet a megfigyelhető esetekben legújabb kori objektum (13. sz. objektum) metszett át. Ugyanez a szituáció jelentkezett a IV. felülettől 5 méterre, nyugatra kijelölt 10×25 méteres V. sz. felület esetében is, ahol régészeti objektum, illetve leletanyag ugyancsak nem került elő.

Az áruház tervezett területének északi része a még ott álló, betonra alapozott vasszerkezetű csarnok miatt nem volt

kutatható. Hasonlóképpen nem végezhettünk kutatást az áruház területének nyugati részén még álló iskolaépület helyén sem. Kutatószelvények megnyitása csak az iskola udvarán, az ott álló magas fákhöz alkalmazkodva volt lehetséges, ahol összesen 4 kisebb kutatófelületet kijelölésre volt mód (II–III, és VI–VII. felületek). A felületek néhány legújabb kori beásáson túl régészeti jelenséget nem tartalmaztak.

Az áruház épületétől keletre tervezett parkoló helyén, az egykori sportpálya területén, az ott található védett fasorhoz, illetőleg a még álló kerítésekhez alkalmazkodva 2 méter szélességben feltártuk az áruházhoz vezető közműárkokat is (1–7. számú árkok). A sportpálya kialakításakor korábban helyenként vízszintesre lenyesett területen régészeti jelenséget nem észleltünk. A 2, 3. és 5. számú árkokban jelentkező kisméretű téglalap alakú beásások legújabb korinak bizonyultak.

A területen több rétegben húzódó üledékes homokos altalajban (MINDSZENTY–HORVÁTH 2004) az esetlegesen elfedett régészeti objektumok kutatásához több rétegben mélyítettünk, de régészeti objektum, illetve lelet nem került elő. A régészeti kutatások eredményei alapján a Duna partjától körülbelül 6–800 méterre fekvő terület már kívül esik a fent említett régészeti lelőhelyek láncolatának sávján.

M. Virág Zsuzsanna – Horváth M. Attila

Irodalom/References:

ENDRŐDI-GYULAI 1998–2000 – Endrődi A. – Gyulai E: Hearts and other finds of the Late Copper Age Baden Culture at

Budapest – Csepel Island (Gynaecomorphic vessels, archaeobotanical remains). ArchÉrt 125 (1998–2000) 9–44.

ENDRÓDI–HORVÁTH 2002 – Endrődi A. – Horváth M. A.: Kora bronzkori és avar kori sírok a Csepel-szigeten. In: Régészeti kutatások Magyarországon 1999. Budapest 2002, 27–47.

ENDRÓDI–HORVÁTH–KOVÁCS 2002 – Endrődi A. – Horváth M. A. – Kovács E.: Budapest XXI., II. Rákóczi Ferenc út. In: Régészeti kutatások Magyarországon 1999. Budapest 2002, 188.

KALICZ–SCHREIBER 1997 – Kalicz-Schreiber R.: Kora bronzkori temetkezések a Csepel-sziget keleti partján. BudRég 31 (1997) 177–199.

MINDSZENTY–HORVÁTH 2004 – Mindszenty A. – Horváth Z.: A Csepel-TESCO áruház építési területén nyitott régészeti kutatóárkok geo-pedológiai vizsgálata. Budapest 2004. (Kézirat)

25. Budapest, XXII. ker., Campona utca 1. (Hrsz.: 23331/1)

A Harbor Park raktártelepén, az egykori nagytétényi sertéshízlalda területén 2001-ben öt hónapos megelőző feltárás keretében három korszak (késő bronzkor, késő vaskor, Árpád-kor) településének maradványai kerültek elő. (SZILAS 2002) A 298 objektumot a raktárbázis Duna-felőli sávjában találtuk, azon belül is legsűrűbben a délnyugati utolsó, úgynevezett „A3A” épület alatt („IV/A”, „IV/B” szelvények). Mivel csupán a leendő raktárépületek alapterületén, ott is csak szondázó jelleggel volt alkalmunk kutatni, így ez utóbbi épület esetében kikötöttük, hogy az építkezés csak régészeti szakfelügyelet mellett folyhat.

2004-ben az épület szerkezetét tartó pontalapok kiásásakor több régészeti objektum feltárását figyeltük meg, így a Kulturális Örökségvédelmi Hivatal újabb feltárását írt elő a BTM számára.

Első ütemben, 2004. március 30-án a nyitott pontalapok metszetalában 12 őskori objektum (161–172.), többek között tárolóvermek, gödrök, házak, tűzhelyek dokumentálására került sor. Ezeknek teljes bontása biztonságtechnikai okokból nem valósulhatott meg.

Ezt követően április 3-án a nyomdagépalaptól nyugatra eső rész pontalapjainak kiásása már régészeti felügyelet és feltárás mellett történt. Mivel e sáv érintette a 2001-es feltárás „IV/A” szelvényét, egyes részei pedig az egykori Duna-meder területére estek, csupán 4 pontalap feltárása történhetett meg. Ezekben 3 objektum (173–175. objektumok) került elő, köztük egy, a három éve már feltárt egyik árokrendszer újabb részlete.

Az április 14. és 28. között lezajlott tényleges megelőző feltárás 2 zónára szorítkozott: az A3A épület keleti széle és a kerítés közötti egy 70×6 méter széles területre („IV/C”), és az épület átellenes hosszanti oldalát kísérő szintén 60×10 méter széles külső sávra („IV/D”). E munkák során 24 régészeti objektum került elő, 7 a késő bronzkori Urnamezőskultúra, 9 kelta, 1 pedig neolitikum idejéből származik. Az előbbi két korszakból méhkas alakú tárolóvermek, gödörkomplexumok, cölöplyukak láttak napvilágot, illetve egy, a kelta időkből származó ovális alakú műhelyobjektum, melyhez a járósintre tapasztott külső kemence csatlakozott.

Mindenképp meg kell említeni a kuriózumszámba menő 192. számú gödröt, mely teljesen új korszakot képvisel a

10. kép: A 192. objektum
újkőkori edényei
Fig. 10: Neolit vessels
from feature 192

lelőhelyen. A lekerekített téglalap alaprajzú, jelképes sírnak kialakított gödör déli falánál négy edény feküdt egymás alatt, illetve mellett, melyek a Dunántúli Vonaldíszes Kerámia Kultúrájához tartoztak. (10. kép)

Összegezve a 2004-es kutatásokat elmondhatjuk, hogy 39 újabb objektum feltárásával, dokumentálásával bővítettük az igen jelentős lelőhelyről eddig meglévő ismereteinket. 2005-ben a régi Nagytétényi úttól északra, a 6-os út elkerülő szakaszán fog végezni a BTM szondázó próbafeltá-

rásokat, melyek reményeink szerint a négy korszak újabb objektumait – köztük talán a kelta telep temetőjét – fogják megmenteni az utókornak.

Szilas Gábor

Irodalom/References:

SZILAS 2002 – Szilas G.: Kelta falusias település feltárása Nagytétény határában. *Aqfűz* 8 (2002) 114–130.

Locations of and results from small-scale excavations conducted by the Aquincum Museum in 2004

(Marked as numbers on page 210)

1. Bp. II. 7 Felhévizi Road (Lrn: 14840/3): neolit and Roman period ceramics, Roman (?) wall and ditch (*Zoltán Kárpáti*)
2. Bp. II. 4–6 Ürömi Road (Lrn: 14952): Early Roman period graves, marks of buildings, ditch, kiln, medieval grave (*Annamária R. Faesády – Zoltán Kárpáti*)
3. Bp. III. 96/b Bécsi Road (Lrn: 14724/1, 14721/2): part of a Roman period cemetery (*Annamária R. Faesády*)
4. Bp. III. 310 Bécsi Road (Lrn: 20023/13, 20023/22): late Roman period grave complex (*Orsolya T. Láng*)
5. Bp. III. Csillaghegyi Road (Lrn: 19913/6): Roman period ditch system, prehistoric scattered find material (*Anita Korom*)
6. Bp. III. Csúcshegy-Harsánylejtő (Lrn: 20646): observation, Roman period ceramics and remains of buildings (*Orsolya T. Láng*)
7. Bp. III. Jégtörő Street (Lrn: 19333/2): part of a Bronze Age settlement, scattered Roman and Romanized celtic finds (*Gábor Lassányi*)
8. Bp. III. 15 Kenyeres Street (Lrn: 17350): remains of multiple-renewed post-structure buildings, ditch, Roman and neolit ceramics (*Anita Kirchhof*)
9. Bp. III. Kisbojtár Street (Lrn: 19910/9): neolit ceramics, undateable features (*Zita Tézer*)
10. Bp. III. 17 Kisbojtár Street (Lrn: 19900/14): neolit and late Bronze Age features, Roman period ceramics (*Gábor Szilas*)
11. Bp. III. Kiscsillag Street (Lrn: 19910/36): undateable ditch system (*Zita Tézer*)
12. Bp. III. Kolostor Road (Lrn: 16395): walls of an Roman period building, terrazzo floor (*Zoltán Havas*)
13. Bp. III. 38–40 Kunigunda Road (Lrn: 18763/6, 18764/5): Roman period post-structure building, debris layer, well (*Gábor Lassányi*)
14. Bp. III. 49 Kunigunda Road (Lrn: 19706/1): Roman period ceramics, ditch (*Gábor Lassányi – Judit Pásztókai Szeőke*)
15. Bp. III. 5–7 Nánási Road (Lrn: 23779/8): Roman period ditch system (*Orsolya T. Láng*)
16. Bp. III. Pók Street (Lrn: 23229/1): Aquincum Civil Town, Roman period road, remains of a building (*Orsolya T. Láng*)

17. Bp. III. Szentendrei Road (Lrn: 193210): Aquincum Civil Town, remains of a Roman period building (*Orsolya T. Láng*)
18. Bp. III. 407 Szentendrei Road (Lrn: 64053/4): parts of a Copper Age and middle Bronze Age settlement (*Orsolya T. Láng*)
19. Bp. III. 7 Záhony Street (Lrn: 19343/6, 19332/2): Roman period graves, part of a cemetery (*Gábor Lassányi*)
20. Bp. III. 12/b Zápor Street (Lrn: 17506): Roman period well (*Anita Kirchhof*)
21. Bp. III. 25 Zápor Street (Lrn: 17410): late Roman layer (*Anita Kirchhof*)
22. Bp. XI. 17–25 Vegyész Street (Lrn: 43590/3): layer with Roman period ceramics (*József Beszédes – Péter Vámos*)
23. Bp. XIII. Margitsziget (Lrn: 23800/3): LTD period refuse pit below the court of a Medieval monastery (*Eszter Kovács – Borbála Maráz*)
24. Bp. XXI. II. Rákóczi Ferenc Road–Vas Gereben Street (Lrn: 210146/151): no archaeological features (*Zsuzsanna M. Virág – Attila M. Horváth*)
25. Bp. XXII. 1 Campona Street (Lrn: 23331/1): features of a neolit, late Bronze, celtic settlement (*Gábor Szilas*)